

PŘED 220 LETY SE NARODIL JAN EVANGELISTA PURKYNĚ

Dosud největší osobnost české medicíny, J. E. Purkyně, se narodil 18. prosince 1787 v Libochovicích na Litoměřicku (zemřel v r. 1869 v Praze). Kdyby se tehdy udělovaly Nobelovy ceny, mělo by Česko o jednoho laureáta víc, za objevy mimořádné důležitosti, týkající se činnosti smyslových orgánů a další ve fyziologii, histologii a anatomii. Je pokládán za zakladatele vědecké histologie a spoluvůrce buněčné teorie o stavbě těla. Zkoumal strukturu srdeční svaloviny a vlákna převodního systému dostala jeho jméno, dále stavbu chrupavky, kosti a nervové tkáně (také buňky mozečku jsou označeny jako Purkyňovy). Purkyně je též uznávaným průkopníkem daktyloskopie. V roce 1851 založil v Praze fyziologický ústav.

Purkyně se skvěle angažoval ve společnosti. V roce 1862 se zasloužil o vznik Spolku českých lékařů a stal se jeho prvním předsedou. Doplňme vzpomínku málo známou

historickou podrobností, a to že jeho pravnuček, přírodovědec RNDr. Emanuel Purkyně, byl prvním hydrobiologem ve Státním zdravotním ústavu. V r. 1929 tragicky zahynul po havárii motocyklu.

V preventivní medicíně je často citován výrok z disertační práce J. E. Purkyně: „K fysickému zachování a podporování blaha národa musí se státi lékařství zájmem veřejným tak, aby kladouc si za cíl zdraví a fysickou odolnost celého národa a přisvojujíc si autoritu a moc veřejnou, dokázalo to, oč by se marně pokoušely rozptýlené snahy jednotlivců“.

Jaroslav Kříž